

Навігація початкової освіти в реаліях сьогодення

Компетентнісно зорієнтовані завдання з української мови як спосіб формування ключових компетентностей молодших школярів

Надія СОСНИЦЬКА,

старший викладач секції розвивального навчання

Харківської академії неперервної освіти

roznav@ukr.net

У статті розкрито потенціал компетентнісно зорієнтованих завдань з української мови для формування вільного володіння державною мовою та інших ключових компетентностей молодших школярів; визначено механізми подолання освітніх утрат і розривів за допомогою компетентнісно зорієнтованих завдань; запропоновано низку авторських завдань для ефективного формування фонетичних, морфемних, лексичних, графічних та орфографічних умінь.

Ключові слова: ключові компетентності; вільне володіння державною мовою; освітні втрати та розриви; компетентнісно зорієнтовані завдання; фонетичні, морфемні, лексичні, графічні, орфографічні вміння.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості, що зафіксовано в Державному стандарті початкової освіти [1].

Зміст початкової освіти ґрунтується на компетентнісному підході, що передбачає формування одинадцяти ключових компетентностей: вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічна компетентність; інформаційно-комунікаційна компетентність; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності; культурна компетентність; підприємливість та фінансова грамотність.

Для формування ключових компетентностей здобувач має набути загальних умінь: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, уміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Пандемія та війна завдали великої шкоди українській системі освіти. Особливо негативного впливу зазнала початкова школа, тому що більшість учнів ще не опанувала навички самоорганізації, для молодших школярів дистанційний формат виявився проблемним. Гостро постало питання подолання освітніх утрат і розривів. Тривають пошуки ефективних шляхів розв'язання цієї проблеми. Який

плях більш продуктивний – екстенсивний чи інтенсивний? Репродуктивна чи продуктивна діяльність має вищий потенціал? Як стимулювати учнів до навчальної діяльності?

На нашу думку, широкі можливості для досягнення мети початкової освіти мають компетентнісно зорієнтовані завдання.

«Компетентнісно зорієнтоване завдання – це спеціально створена дидактична конструкція, яка використовується з метою формування або перевірки ключових компетентностей» [2].

Компетентнісно зорієнтовані завдання мають особливий зміст і структуру, побудовані на актуальну для учнів тему, моделюють певну життєву ситуацію, вимагають нестандартних підходів до виконання, зацікавлюють учнів. І найголовніше, передбачають застосування загального способу дії в змінених умовах, що гарантує формування ключових компетентностей.

Катерина Пономарьова пропонує алгоритм конструювання компетентнісно зорієнтованих завдань: 1) визначення мети завдання; 2) обґрунтування мотивації виконання; 3) формулювання змісту завдання; 4) добір дидактичного матеріалу; 5) передбачення очікуваного результату; 6) визначення підходу до оцінювання [2]. Авторка вважає, що функціями компетентнісно зорієнтованих завдань є: мотиваційна, розвивальна, організаційна, формувальна, психологічна, світоглядна, особистісна, оцінювальна [2].

Ми пропонуємо низку компетентнісно зорієнтованих завдань з української мови, які сприятимуть формуванню не лише ключової компетентності «вільне володіння державною мовою», а й інших.

За нашими дослідженнями, особливої уваги потребують фонетичні знання молодших школярів та визначення будови слова. Учасники обласного етапу Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика, учні третіх і четвертих класів, демонструють відсутність системних знань, не володіють загальними способами дій. Простежується стереотипний підхід до виконання завдань: переважає орієнтація на зовнішні чинники, відсутність дотримання алгоритмів дій.

Конкурсанти не справляються з утворенням ланцюжків слів, у яких кожне слово починається таким звуком, яким закінчується попереднє. Учні не усвідомлюють уподібнення приголосних звуків за дзвінкістю-глухістю, за твердістю-м'якістю. Так, 59% четвертокласників не знають, що в слові *молотьба* всі приголосні звуки дзвінкі; 70% конкурсанти не знають, що третій звук у слові *лічба* дзвінкий; 48% не справилися зі словом *вокзал*. Різна кількість учнів в аналогічних прикладах доводить несистемність знань, незнання орфоепічних норм, несформованість фонетичного слуху. Ще гіршими виявилися результати щодо асиміляції за м'якістю. Третьюкласники не відчують м'якості приголосних звуків перед м'якими в словах *щастя* (62% неправильних варіантів), *радість* (77% помилкових відповідей), *сніг* (77% неправильних відповідей). Буквений фетишизм («поклоніння» букві) перешкоджає чути звуки, виявляти їхні характеристики.

Кожен третій конкурсант вважає, що в слові *кіно* є закінчення, дехто думає, що закінчення має й слово *ківі*. 74% четвертокласників неправильно визначили будову слова *січень*, 59% – *ложка*, 48% – *півень*, 37% – *замок* (будівля). Учні «впізнають» відомі їм значущі частини (-ень_, -к-, -ок-) й виокремлюють їх без аналізу, не дотримуючись алгоритму, що призводить до численних помилок.

Учні виявляють стереотипні дії у виконанні нетипових для них завдань. Так, якщо з десяти поданих мовних одиниць необхідно утворити певні пари, то, як правило, утворюють саме п'ять пар, незважаючи навіть на очевидні факти, що не всі ці поєднання утворюють пропоновані пари.

Беручи до уваги контингент учнів (переможці районного етапу конкурсу), очевидним є факт наявності низки викликів, які потребують своєчасного пошуку ефективних шляхів їх подолання.

Пропонуємо низку компетентнісно зорієнтованих завдань з української мови, які сприятимуть формуванню фонетичних знань.

Завдання 1. «Ланцюжок»

Додайте п'ять слів, утворюючи ланцюжок, у якому кожне наступне слово починається таким звуком, яким закінчується попереднє. Почніть ланцюжок зі слова *надія*. Запишіть.

Доречно пропонувати перші слова, що закінчуються літерами *я, ю, є*, які позначають як два звуки, так і один та м'якість попереднього приголосного. Також актуальними є й слова, що закінчуються м'якими приголосними. Якщо перше слово педагог озвучує усно, то й мають цінність слова, що закінчуються парним дзвінким приголосним. Це завдання сприятиме вдосконаленню фонетичного слуху школярів, орфоепічного мовлення, умінь звукового аналізу.

Обґрунтуємо актуальність таких перших слів: *сад, земля, лось, зима, сир, іній, синє, любов, гедзь, хлопець, дощ*.

Сад – останній звук [д]. Розв'язується проблема збереження дзвінкості останніх звуків (вплив російської мови). Наступні слова: *дах, дитина* тощо.

Земля – останній звук [а]. Розв'язується проблема «буквеного фетишизму». Наступні слова: *агрус, автобус* тощо.

Лось – останній звук [с']. Проблема нехтування м'якості. За частотністю вживання твердих приголосних звуків більше, ніж м'яких. Наступні слова: *сйаво, сім'я* тощо.

Зима – останній звук [а]. Проблема може полягати хіба що в невеликому словниковому запасі слів дітей (в українській мові мало слів на букву *а*). Початок такого завдання матиме сенс, якщо обмежити добір других слів (крім тих, які використовували, тощо).

Сир – останній звук [р]. Актуальним може бути для дітей, які не вимовляють цей звук.

Іній – останній звук [і] («[і] короткий» = «[і] нескладовий» = «[і] нескладотвірний»). Зважаючи на те, що він близький у вимові до [й] ([j]) та відхилень від орфоепічної норми не спостерігається, можна з молодшими школярами розглядати цей звук як [й]. Наступні слова: *ялинка, Єва, Юра, Йосип, їжак* тощо.

Синє – останній звук [є]. Розв'язується проблема «буквеного фетишизму». Наступні слова: *електрика, ему* тощо. Слід узяти до уваги, що на початку й у кінці слова в ненаголошеній позиції фонема <е> виявляє себе звуком [є].

Любов – останній звук [ў] («[у] короткий» = «[у] нескладовий» = «[у] нескладотвірний»). Зважаючи на те, що його вимова суттєво відрізняється від [в], тому в жодному разі не слід ним нехтувати. Діти повинні його правильно вимовляти: після голосного утворюється дифтонг, звучання якого триває приблизно 150% від звучання голосного звука, тобто [ў] триває приблизно 50%

звука [у]. Фонема <в> виявляє себе звуком [ў] і на початку слова перед приголосним звуком. Наступні слова: *в'юн, вдих, вдача, в'їзд* тощо.

Гедзь - останній звук [дз̣']. Розв'язується проблема «буквеного фетишизму». Як навчити учнів вимовляти цю афrikату? «Вимов так, як [ц'], але з додаванням голосу». Звук [ц'] ніхто не вимовляє як два звуки [т'с'], то й недоречно замість [дз̣'] вимовляти [д'з'] чи [д з']. Наступні слова: *дзьоб, дзюдо, дзюдоїст, дзюрчати* тощо.

Слів, що починаються звуком [дз̣'], мало. Чи можна використовувати й слова, у яких відбувається уподібнення звуків? У цьому випадку – за м'якістю, наприклад, *дзвякнути*. Якщо діти самі називають, то так. А як запише учень це слово? Якщо не розглядали уподібнення за м'якістю та позначення на письмі, то дитина може записати з м'яким знаком. Звертаємося до словника та з'ясовуємо, що не завжди м'якість приголосних позначається на письмі. І в жодному разі не «коригуємо» вимову, спонукаючи до орфоепічної помилки!

Хлопець – останній звук [ц']. Розв'язується проблема нехтування м'якості. Для деяких дітей, які в родині спілкуються російською мовою, м'який [ц'] є проблемним, тому що в російській мові він відсутній. Важливо вправлятися в його вимові, формувати вміння чути його та добирати слова. Наступні слова: *ціна, цін, цямриння, цькувати, цятка, цяцька* тощо. Слів, які починаються звуком [ц'], мало.

Доц – останній звук [ч]. Розв'язується проблема «буквеного фетишизму». Для деяких дітей, які в родині спілкуються російською мовою, твердий [ч] є проблемним, тому що в російській мові він відсутній. Важливо вправлятися в його вимові, формувати вміння чути його та добирати слова. Наступні слова: *чайка, чебрець, число, чоло, чубчик*.

Завдання можна доповнювати елементами зовнішньої мотивації (ігрові моменти). Наприклад:

1. Собачка Бровко не помітив відкритого люка й упав. Допоможіть йому вибратися завдяки ланцюжку. Утворіть ланцюжок із шести слів, у якому кожне наступне слово починається таким звуком, яким закінчується попереднє. Почніть ланцюжок зі слова *криниця*. Запишіть.

2. Через негоду зруйнувався міст через річку. Виготуйте його з послідовних блоків, які являють собою окремі слова. Кожне наступне слово починається таким звуком, яким закінчується попереднє. Почніть ланцюжок зі слова *князь*. Запишіть.

Завдання 2. «Допоможіть Мурчику придбати смачний продукт «за два кліки». Мурчик помилково придбав рис.

Діти запропонують розв'язати проблему, помінявши місцями перший та останній звуки. Завдання можна розв'язувати як під час добукарного, так і букварного періоду. Воно може бути актуальним не лише в першому класі. Доречно використовувати зображення пачки рису. Під час виконання завдання необхідно створити звукову модель або записати слова в транскрипції та відобразити перетворення. Такого типу завдання стимулюватимуть певним чином формування дії контролю та запобігатимуть поширеній метатезі на письмі – переставляння як окремих букв, так і цілих складів.

Не лише місце звука потребує особливої уваги. Актуальним є виділення й аналіз відношень між звуковою структурою слова та його значенням – усвідомлення змісторозрізняювальної ролі звуків. Усі якості звуків аналізуються на зіставленні слів, у яких демонструється змісторозрізняювальна роль характеристик

звуків: твердості-м'якості (*лук – люк, син – синь, галка – галька*), дзвінкості-глухості (*коза – коса, гуля – куля, тава – кава*).

Для закріплення знань про парні приголосні звуки пропонуємо цікаве дітям завдання.

Завдання 3. «Не те! Не те!»

У Школярика біда: Лиходій перекрутив йому всі слова. Ще й замінив картинками, щоб зовсім їх не впізнати. Стань чарівником і поверни Школярикові кожне слово «одним кліком».

Можна використати предметні картинки: *люк, галька, гриб, кава, коса, рись, куля*. Учні розшифрують: *лук, галка, грип, тава, коза, рис, гуля*.

Завдання 4. «Лабіринт»

«О! Нарешті, – подумав ти, – я знайшов маршрутний лист, як вибратися з лабіринту». Але...

«Знайди слова з двома м'якими звуками. Утвори з перших літер цих слів слово та запиши його.

Іній, ляна, лійка, яблуна, няня, історія, чайник, м'яч.

Виходь, орієнтуючись на літери цього слова у зворотному порядку».

По два м'які звуки мають слова: *іній, лійка, яблуна, няня, історія*. Утворене слово: *лінія*. Вихід із лабіринту: *я-і-н-і-л*.

Завдання сприятиме формуванню фонетичного слуху, дії контролю, закріпленню знань про м'які приголосні звуки.

Завдання 5. «Ха-ха-ха!»

Злюка не випускав із темної кімнати, поки четвертокласники не виконають ще одного його завдання.

«Випишіть слова, у яких чотири або більше дзвінких звуків. Ха-ха-ха!

Боротьба, вокзал, яблуна, вольєр, айсберг».

Якщо учні правильно виконають завдання, то зрозуміють, чому реготав Злюка. Він підготував для школярів пастку: в усіх словах по чотири або більше дзвінких звуків.

Завдання сприятиме формуванню фонетичного слуху, дії контролю, закріпленню знань про уподібнення за дзвінкістю приголосних звуків.

Ефективно вдосконалювати морфемні вміння молодших школярів можна за допомогою цікавих компетентнісно зорієнтованих завдань. Особливо результативними є так звані «завуальовані» завдання, що потребують концентрації уваги та суворого дотримання відповідного алгоритму, а не вгадування.

Пропонуємо низку компетентнісно зорієнтованих завдань з української мови, які сприятимуть формуванню морфемних умінь.

Завдання 1. «Квиток на мультфільм»

Друзі аж підстрибували від нетерплячості – так хотілося якомога скоріше потрапити до кінозали, але потрібно було пред'явити особливий квиток – залишити слова, які не мають закінчення, а інші закреслити. Ось ці слова: *Петро, метро, пальто, кенгуру*.

Учні повинні скористатися алгоритмом визначення будови слова, а саме першими трьома його пунктами:

1. Вимовити слово орфографічно (так, як написано), розтягуючи.
2. Так само слід вимовити мінімум дві словоформи.

3. Знайти в аналізованій словоформі частину, яка змінилася. Це і є закінчення. Його слід вимовити орфографічно. Позначити в буквеному записі закінчення та основу.

У разі помилки «допоможе придбати квиток» словник: Словники України online. Словозміна. URL: <https://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>

Важливо, щоб учні мали закладки актуальних для них словників якомога раніше. Зазначений словник містить повні парадигми кожного слова, тому будь-яка форма є очевидною. Щодо переліку поданих вище слів, то кожен матиме змогу переконатися, що слова *метро* та *кенгуру* незмінні, а мають закінчення слова *Петро* та *пальто*.

Завдання 2. «Тоненька кладочка»

Усім відомо, що в казковій країні свої правила, закони. Мандрівники в казковій країні «Літнє диво» побачили чарівне протилежне узбережжя річки. Перейти можна було через тоненьку кладочку по одному. Але правило переходу вимагало, щоб кожен узяв одне слово, записане на табличці, але не будь-яке, а лише те, що складається з двох значущих частин. Допоможіть маленьким мандрівникам перебратися на протилежний берег річки. Постарайтеся, щоб усі діти мали таку змогу. Якщо ви правильно виберете слова, то розкриєте й секрет, скільки мандрівників подорожувало казковою країною. Ось ці слова: *пісок, третій, ліс, огірок, водій, виделка, грудень*.

Крім перших трьох пунктів алгоритму визначення будови слова, учні повинні скористатися й останніми двома:

4. Пояснити значення слова за принципом тлумачного словника, намагаючись використати слово, що має дещо спільну звукову будову з пояснюваним. Якщо вдалося використати таке слово, зафіксувати (записати чи запам'ятати). Пробувати і його таким чином пояснити. Якщо не вдається, то порівняти два слова. Визначити спільну частину – корінь. Позначити. Якщо отримали ще два слова, то порівняти відповідно три слова та визначити корінь.

5. Визначити та позначити префікс (префікси), суфікс (суфікси).

У результаті правильних дій «через річку» перейдуть мандрівники зі словами: *пісок, ліс, огірок, виделка, грудень*.

Завдання 3. «Повернення додому»

Діти гралися й незчулися, як потрапили в казкову країну. А як повернутися додому? Такі дивні ціни на квитки! Ось які.

«Закресліть слова, у яких немає префікса.

Природа, президент, передати, перепілка, предобрий, присісти, простір, проміння, промова, загадка, заєць, закон, долина, добігти, відмінник, віднести, подушка, подружка, пожежник, подвиг, виховний, вишиваний, вигідний».

Допоможіть дітям повернутися додому.

Дотримуючись повного алгоритму визначення будови слова, учні виконають завдання – закреслять саме ці слова: *природа, президент, перепілка, простір, проміння, заєць, закон, долина, відмінник, подушка, пожежник, подвиг, виховний, вигідний*.

Цікавими для дітей є завдання «Прибери зайве». Щодо будови слова, то доречно добирати слова, які візуально мають ніби однакову будову. Наприклад:

- задача, закон, зайча;
- красень, березень, липень;
- казка, черешенька, ложка;

- городина, малина, ожина.

Якщо учні дотримуються алгоритму визначення будови слова, то закреслять саме ці слова: *задача, красень, ложка, городина*.

- за-да-ч-а, закон-□, зай-ч-а (наявність-відсутність префікса);
- крас-ень-□, березень-□, липень-□ (наявність-відсутність суфікса);
- каз-к-а, черешень-к-а, ложк-а (наявність-відсутність суфікса);
- город-ин-а, малин-а, ожин-а (наявність-відсутність суфікса).

Для формування лексичних умінь і розвитку критичного мислення доречно пропонувати учням завдання з утворення пар, за умови зайвих одиниць.

Завдання 1. «Знайди пари»

Діти в казковій країні почули тихеньке скиглення. Це фразеологізми не могли вийти на прогулянку. Зла фея висунула вимогу, що потрапити на подвір'я вони можуть лише парами. Допоможи фразеологізмам вийти на прогулянку.

На короткій нозі, стріляний горобець, як за гріш маку, під носом, як кіт наплакав, як на ножках, напустити пихи, на сьомому небі, скакати на задніх лапах, як водою облитий, як на долоні волосся виросте, як Пилип з конопель.

Якщо учні правильно оцінять сталі вислови, то здогадаються, що можливо утворити пари з протилежним значенням, а саме:

*на короткій нозі – як на ножках;
як за гріш маку – як кіт наплакав;
напустити пихи – скакати на задніх лапах;
на сьомому небі – як водою облитий.*

На жаль, «залишаться в кімнаті» такі фразеологізми: *стріляний горобець, під носом, як на долоні волосся виросте, як Пилип з конопель*. Добре було б запропонувати дітям «придумати, як допомогти й іншим фразеологізмам», наприклад, дібрати до них самостійно сталі вислови з протилежним чи синонімічним значенням.

Для подібних завдань можна використати такі набори:

- 1) *продавати зуби, байдики бити, давати горобцям дулі, продавати дулі, вибілювати зуби, сушити зуби, чистити зуби, рвати зуби, кишки рвати, вбити собі в голову, клеїти дурня, тинятися з кутка в куток, шкірити зуби, торгувати зубами, лежні справляти, викинути з голови, скалити зуби, смішки справляти, справляти весілля, справляти хихи (знайти синонімічні фразеологізми);*
- 2) *з'їсти собаку, як за гріш маку, поперед батька в пекло, у свинячий голос, на заячий скік, як на долоні волосся виросте, жовтороте пташеня, як Пилип з конопель (знайти антонімічні фразеологізми).*

Для формування графічних і орфографічних умінь у молодших школярів педагоги можуть конструювати численні цікаві завдання.

Пропонуємо завдання для четвертокласників.

Завдання 1. «Допоможи Софійці»

Першокласниця Софійка написала бабусі повідомлення у вайбер. У її гаджеті не активовано орфографічного коригування. Вона усвідомлює, що не все ще вміє писати правильно, але прагне якомога швидше цього навчитися. Просить у вас допомоги, тому що вже переконалася, що таким чином вона краще запам'ятовує правильне написання. І бабусі буде приємно знати, що Софійка так прагне вдосконалюватися.

Добрий день бабусю. У мене все гаразд. Сьогодні я з Маряною гралася мячем. До нас приєдналася Васелина. Потім ми прямо на майданчеку читали по черзі казку. Увечері тобі розкажу по тилифону. До побачиння.

Важливо здійснити глибокий аналіз завдання:

- Зробити висновок, коли саме Софійка писала повідомлення (навесні, до вивчення апострофа, і, звісно, удень).
- Обґрунтувати, що вона бездоганно опанувала грамоту. На це вказує:
 - 1) відсутність переплутування літер, пропусків букв, переставляння, недописування слів;
 - 2) правильність визначення меж слів;
 - 3) правильність уживання великих літер.
- Чого ще не знає Софійка? (Написання літер *е, и* в ненаголошених складах, правопис префікса *роз-*, уживання коми перед звертанням, знака оклику).

У якому класі вивчається кожна з цих тем?

Безперечно, цей аналіз здійснюють учні, а не робить його вчителька / вчитель.

Педагогиня / педагог лише допомагає дітям – у межах необхідного мінімуму.

Наприклад, перед виконанням завдання можна актуалізувати знання щодо етапів формування графічних і орфографічних умінь. Що опанували в першому класі? Чого навчилися в другому? Третьому?

Доречно зупинити особливу увагу на сформованості дії контролю в Софійки: вона уважно читає, що написала, та своєчасно виправляє помилки.

Можна створювати численні цікаві компетентнісно зорієнтовані завдання – самому педагогові та разом з учнями.

Крім виправлення помилок, актуальними є, наприклад, дописування орфограм, фрагментів слів з орфограмами та проблемними графемами.

Завдання 2. «Віднови табличку»

Біля ставка діти побачили табличку. Частини деяких слів були стерті. Діти вирішили відновити запис. Як вони це зробили? Чи не припустилися помилок? Розгляньте можливий варіант.

У воді можна перебувати не більше п'ятнадцяти хвилин. Після купання не рекомендується приймати сонячні ванни, краще відпочити в тіні. Не рекомендується купатися поодиноці біля крутих, стрімчастих і зарослих густою рослинністю берегів. Перед тим, як стрибати у воду, переконайтесь у безпеці дна і достатній глибині водоймища.

Актуальні графеми та орфограми слід «стерти».

Для створення текстів можна пропонувати такі завдання.

Завдання 1. «Допоможи знайти кішку»

У літньої сусідки загубилася кішка. Фотографії немає. Допоможи пані написати оголошення.

Завдання 2. «Цікава поїздка»

Опиши свої враження від поїздки. Якщо поїдеш ще раз цим маршрутом, де б ти хотів / хотіла вийти, щоб більш детально ознайомитися з місцевістю, яка тебе зацікавила?

Отже, компетентнісно зорієнтовані завдання з української мови сприяють формуванню ключової компетентності «вільне володіння державною мовою», а

саме – удосконаленню фонетичних, морфемних, лексичних, графічних, орфографічних, монологічних та інших умінь.

У процесі розв'язання тих чи інших компетентнісно зорієнтованих завдань паралельно можуть розвиватися й інші компетентності, зокрема математична, компетентності в галузі природничих наук, інноваційність, екологічна компетентність, громадянські та соціальні компетентності, культурна компетентність, підприємливість і фінансова грамотність.

Також компетентнісно зорієнтовані завдання мають високий потенціал щодо формування наскрізних умінь, розвитку емпатії та інших цінностей, а також стимулюють в учнів розвиток пізнавальних інтересів, формують потребу до постійного самовдосконалення.

Список використаних джерел

1. Державний стандарт початкової освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>.
2. Пономарьова К. Компетентнісно орієнтовані завдання з української мови: особливості конструювання та застосування. URL: <http://surl.li/fwsqv>.

Методичні особливості навчання молодших школярів розв'язувати задачі алгебраїчним методом

Ольга ГЕЗЕЙ,

старший викладач кафедри
методики дошкільної та початкової освіти
КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»
olgagezey@ukr.net

У статті проаналізовано теоретичні надбання учених-педагогів і психологів із проблеми формування свідомих умінь розв'язувати текстові задачі, а також труднощі, які мають місце під час розв'язування задач. Окреслено питання формування в молодших школярів умінь розв'язувати текстові задачі алгебраїчним методом, запропоновано методичні прийоми, етапи розв'язування задач алгебраїчним методом. Надано поради щодо організації роботи над складанням рівнянь до деяких текстових задач.

Ключові слова: математична компетентність, змістова лінія «Математичні задачі і дослідження», загальнодержавний моніторинг якості початкової освіти, алгебраїчний метод розв'язування задач, перекодування.

Хороший учитель повинен розуміти, що жодну задачу не можна вичерпати до кінця.

Д. Поля

Програма з математики для 1-4 класів укладена відповідно до математичної освітньої галузі, спрямована на реалізацію її мети й завдань, визначених у Державному стандарті початкової освіти, ґрунтується на відповідному змісті Базового компонента дошкільної освіти, спрямована на підвищення якості початкової освіти.